

گزارش کوتاه علمی

اولین گزارش گونه

Phyllozetes tauricus (Oribatida : Cosmochthoniidae) از ایران

زهرا اسماعیلی*

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات فارس، گروه حشره شناسی، مرودشت، فارس، ایران

مهدی غیبی

دانشکده علوم کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شیراز، گروه گیاه پزشکی، شیراز، فارس، ایران

هادی استوان

گروه حشره شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات فارس، گروه حشره شناسی، مرودشت، فارس، ایران

تاکنون گونه‌های مختلفی از کنه‌های خانواده Cosmochthoniidae همانند *Phyllozetes emmae* (Berlese) از ایران گزارش شده است. کنه‌های این خانواده روی برگ‌های در حال پوسیدن، خزه و گل‌سنگ زندگی می‌کنند و دارای رژیم جلبک‌خواری هستند (Akrami, 2006). با توجه به اینکه گونه‌های مختلفی از کنه‌ها روی درختان انجیر و یا در خاک باغ‌های انجیر فعالیت می‌کنند، طی سال‌های ۸۹-۱۳۸۸ تحقیقی در رابطه با کنه‌های مرتبط با درختان انجیر در منطقه استهبان واقع در شرق استان فارس انجام گرفت. به منظور بررسی فون کنه‌های مرتبط با درختان انجیر منطقه استهبان، نمونه‌برداری از کنه‌های خاکزی به طور تصادفی از عمق صفر تا ۱۵ سانتی‌متری خاک باغات انجام گردید. با استفاده از قیف برلز کنه‌ها جدا و درون شیشه حاوی محلول AG (الکل ۷۵٪ + ۵ درصد گلیسرین) نگهداری شدند. جهت شناسایی کنه‌ها طبق روش Walter & Krantz (2009) اسلاید تهیه و شناسایی مقدماتی آن‌ها با استفاده از منابع موجود انجام گرفت. به منظور تایید گونه نمونه‌ها نزد دکتر Coetzee (National Museum Bloemfontein 9301, South Africa) ارسال گردید.

* مسئول مکاتبات، پست الکترونیکی: Zahra_essmaili@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۹۰/۳/۱۸، تاریخ پذیرش: ۹۰/۷/۴

طی این مطالعه، گونه‌ی *Phyllozetes tauricus* Gordeeva, 1978 از زیرراسته نهان‌استیگمایان (Oribatida) و خانواده Cosmochthoniidae در تاریخ ۱۳۸۸/۵/۵ (دو نمونه) از خاک جمع‌آوری و شناسایی شد که این گونه برای اولین بار از ایران گزارش می‌شود. طول بدن این کنه ۲۸۵ تا ۲۹۵ میکرومتر و بدن دارای کوتیکول ضعیف به رنگ روشن می‌باشد، سطح خرطوم با ۷ ردیف طولی از حفرات ریز و درشت پوشیده شده است، که در هر ردیف ۴ عدد از این فرورفتگی‌ها وجود دارد. موهای خرطومی، لاملایی و بین لاملایی و همچنین نیمه انتهایی سنسیلوس پهن و برگی شکل بوده و حاشیه آن‌ها از موپچه‌های نسبتاً بلندی پوشیده شده است. موهای نوتوگاستری ردیف c و d مویی شکل و باریک با موپچه‌های ریز، اما ردیف e و f بسیار بلند، پهن و برگ مانند می‌باشند. حاشیه موهای دو ردیف اخیر رشد یافته و اره‌مانند است. موهای ردیف p و h کوتاه و پهن و موپچه‌دار می‌باشند. این گونه از مناطق مدیترانه‌ای نیز گزارش شده است (Subias, 2011).

منابع

- Akrami, M.A. 2006. *Biodiversity of Oribatid Mites (Acari: Oribatida) and The Role of Important Species in Vector of Moniezia spp. in Mazandaran Province*. Ph.D. dissertation, Tehran University, Iran.
- Gordeeva E.V. 1978. A new genus of oribatid mites from east Crimea. *Zoologeskij Zurnal*, 57(7): 1099-1101.
- Subías, L. S. 2011. Listado sistemático, sinonímico y biogeográfico de los ácaros oribátidos (Acariformes: Oribatida) del mundo (excepto fósiles). Originally published in *Graellsia*, 60 : 3–305.
- Walter, D. E. & Krantz, G. W. 2009. Collection, rearing and preparing specimens. pp. 83-96. In: Krantz, G. W. and Walter, D. E. (Eds.) *A Manual of Acarology*. 3rd edition. Texas Tech University Press, Texas, USA.